

נאַציאָנאַלע מינדערהייטן

אויפֿן אַ זײַטל וועסטו געפֿינען אינפֿאָרמאַציע וועגן די קענטעניש-אינטערווענצן, בילדונגען, אויסשטעלונגען, עקאָנאָמישע סובווענצן און קאָנטאַקט-אינפֿאָרמאַציע מיט שייַכות צו נאַציאָנאַלע מינדערהייטן, פֿון דער קולטור-פֿאַרוואַלטונג VGR. מיר אַרבעטן בפרט מיט אָנגעשטעלטע בײַ קאָמונעס און ביבליאָטעקן און זײַ וואָס רעפּרעזענטירט איינע פֿון די אָרגאַניזאַציעס פֿון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטן.

די אוצטיקע אינטערווענצן

דורך דער אויסשטעלונג "צונויפֿגעפֿלאַכטענע געשיכטעס" פֿאַרבעסערן מיר דאָס קענטעניש וועגן מינדערהייטן און דורך די קאָאָפּעראַציע-טרעפֿונגען צווישן דער מערבֿ-געטאַלאַנדער רעגיאָן און די נאַציאָנאַלע מינדערהייטן איז עס דאָ אַ דיאַלאָג מיט אָרגאַניזאַציעס וועלכע רעפּרעזענטירט די פֿינף נאַציאָנאַלע מינדערהייטן.

מיר האָבן געשאַפֿן אַ "קאָמפּעטענץ-פּעקל" וואָס העלפֿן און שטיצן מיטאַרבעטערס בײַ ביבליאָטעקן וואָס איז שייַך דעם פֿאַרבעסערן דאָס קענטעניש וועגן ענינים מיט שייַכות צו נאַציאָנאַלע מינדערהייטן און ביבליאָטעקן.

אונטן קענסטו געפֿינען ווייַטערדיקע אינפֿאָרמאַציע וועגן די דאָזיקע אינטערווענצן.

עקאנאמישע סובווענצן פאר דער ציווילער געזעלשאפט

צונויפגעפלאכטענע געשיכטעס – נאציאנאלע מינדערהייטן אין שוועדן

די אויסשטעלונג "צונויפגעפלאכטענע געשיכטעס – נאציאנאלע מינדערהייטן אין שוועדן" איז פארן ברייטן עולם און א פרוביר צו פארבעסערן דאס קענטעניש וועגן די שוועדישע נאציאנאלע מינדערהייטן און די ספעציעלע רעכט וואס זיי האבן. דער אינהאלט איז צונויפגעשטעלט פון דער מערב־געטאלאנדער קולטור־פארוואלטונג צוזאמען מיט רעפרעזענטאנטן פון די נאציאנאלע מינדערהייטן אין מערב־געטאלאנד.

קענטעניש־אינטערווענץ פאר ביבליאטעקן

דער וואס ארבעט ביי א פאלקס־ביבליאטעק קען צוטרייבן צו מאכן די ביבליאטעקן באגריסן און איינשליסן נאציאנאלע מינדערהייטן, און אויך פארשפרייטן קענטעניש וועגן די נאציאנאלע מינדערהייטן. דורכן פארבעסערן דאס אייגענע קענטעניש קען מען ארבעטן אויף אן אופן וואס בעסער פאלגט די געזעצן און קאאפערירן מיט די נאציאנאלע מינדערהייטן, און דערצו אויך, מיט דער צייט, אויך פארבעסערן דאס קענטעניש פונעם עולם.

די קאאפעראציע-טרעפונגען צווישן דעם מערב-געטאלאנדער רעגיאן און די נאציאנאלע מינדערהייטן

דער מערב-געטאלאנדער רעגיאן האט א טראדיציע פון כסדרדיקן דיאלאג מיט ארגאניזאציעס וואס רעפרעזענטירט די נאציאנאלע מינדערהייטן דורך די קאאפעראציע-טרעפונגען. דער ציל איז צו פארבעסערן די באטייליקונג, אייננעמען קענטשאפט און פערספעקטיוון און צו פארשטארקן די דעמאקראטיע. ביי די קאאפעראציע-טרעפונגען נעמען אנטווייל באאמטער, פאליטיקערס און רעפרעזענטאנטן פון די נאציאנאלע מינדערהייטן. די קאאפעראציע-טרעפונגען האבן געשאפן א פלאן וועגן פאקוס-ענינים אין משך פון 2023-2026. דא קען מען לייענען ווייטער וועגן די קאאפעראציע-טרעפונגען.

די ראָלע פֿון די ביבליאָטעקן

אינעם געזעץ וועגן ביבליאָטעקן (§ 5) שטייט אז ביבליאָטעקן מוזן אָנבאָטן ליטעראַטור אויף די מינדערהייט־שפראַכן.

די קיניגלעכע ביבליאָטעק רעקאָמענדירט אז די ביבליאָטעקן אַרבעטן מיט די אַ ענינים פֿדי זיך צו אַנטוויקלען:

1. פראַמאָטירן אומאַפהענגיק פֿון נאַכפֿרעג.
2. קאָאָפּערירן ווען ס'קומט צו מאַסן־מעדיעס און אַקטיוויטעטן.
3. מאַכן די קינדער אַ פֿריאַריטעט.

די אַרבעט מיט נאַציאָנאַלע מינדערהייטן ביי דער קולטור־פֿאַרוואַלטונג

צוזאַמען מיט לאַקאַלע אַרגאַניזאַציעס פֿאַרשטאַרקן מיר די מאַכט איבער זיך אַליין פֿון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטן אין מערבֿ־געטאַלאַנד. אין יאָר 2028 האָט די פֿאַרוואַלטונג:

1. געשטיצט די אַרבעט פֿון די קאָמונעס, דורך אויסבילדונג.
2. פֿאַרשטאַרקט די קאָאָפּעראַציע מיט מינדערהייטן אין דער אייגענער אַרגאַניזאַציע.
3. זיך באַטייליקט אין טרעפֿונגען מיט די מינדערהייטן און אַפּגעשאַצט דעם פּלאַן.

פֿאַקטן וועגן די פֿינף נאַציאָנאַלע מינדערהייטן אין שוועדן

אויף Minoritet.se קענסטו קריגן אינפֿאָרמאַציע וועגן דעם שוועדישן התחייבות צו מינדערהייטן, אַקטועלע געזעצן און אַפֿיציעלער אינפֿאָרמאַציע פֿון דער סאַמישער פֿאַרלאַמענט און דעם אַמט פֿון שטאַקהאַלם קאַונטי.

נוציקע פֿאַרבינדונגען

דאָ זענען פֿאַרבינדונגען צו ווייטערדיקע אינפֿאָרמאַציע וועגן די נאַציאָנאַלע מינדערהייטן:

- Minoritetsspråk och Sveriges nationella minoriteter hos Länsstyrelsen
- minoritet.se - Sveriges nationella minoriteter och minoritetsspråk
- Mänskliga rättigheter på Regeringens webbplats
- Om nationella minoritetsspråk hos Institutet för språk och folkminnen
- Om Sveriges språkpolitiska arbete hos Institutet för språk och folkminnen
- Utbildningar som rör nationella minoriteter och mänskliga rättigheter - Minoritet.se

**ענינים מיט שייכות צו דער קאָפּעראַציע מיט
נאַציאָנאַלע מינדערהייטן/דער סטראַטעגיע-
אַרבעט**

וואַניאַ טימבאַק (רעגיאָן-אַנטוויקלער)
בליצפּאָסט: vania.timback@vgregion.se
צעלקע: 076 - 146 16 88

**ענינים מיט שייכות צו דער אויסשטעלונג
"צונויפֿגעפֿלאַכטענע געשיכטעס – נאַציאָנאַלע
מינדערהייטן אין שוועדן"**

אידיאַ לאַגנאַנדער (פּעדאַגאָג)
בליצפּאָסט: ida.lagnander@vgregion.se
צעלקע: 070 - 352 02 42

**ענינים מיט שייכות צו האַנטאַרבעט און מלאַכה
פֿון נאַציאָנאַלע מינדערהייטן**

טאָביאַס האַוואַס (האַנטאַרבעט-קאָנסולט)
בליצפּאָסט: tobias.havaas@vgregion.se
צעלקע: 072 - 084 30 08

קאָנטאַקט-אינפֿאָרמאַציע

דאַניעלאַ פינד, אָפּטייל-דירעקטאָרשע
צעלקע: 072 - 084 30 08
בליצפּאָסט: daniella.pind@vgregion.se

**ענינים מיט שייכות צום קענטעניש-
אינטערטענץ פֿאַר ביבליאָטעקן (KIT)**

אַסאַ-מאַריאַ בערג לעווינסאָן (קאָנסולט,
ביבליאָטעק)
בליצפּאָסט:

asa-maria.berg.levinsson@vgregion.se
צעלקע: 072 - 084 30 08

יעספּער סווענסאָן (רעגיאָן-אַנטוויקלער)
בליצפּאָסט: jesper.svensson@vgregion.se
צעלקע: 076 - 949 20 20